

تبیین روشهای تربیتی قرآن

زهرا مواظبی

کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه اراک و مدرس دانشگاه

چکیده

فطرت انسان یعنی ویژگیهایی که در اصل خلقت و آفرینش انسان از سوی خداوند متعال در وجود انسان قرار داده شده است و امری است تکوینی که او را از سایر موجودات متمایز می کند. گرایشات معنوی مانند فضیلت طلبی، نوع دوستی، کمک به دیگران، حقیقت جویی، ابتکار و خلاقیت، جاودانگی، پرستش، خداجویی، زیبایی خواهی ... از امور فطری آدمیان است.

تربیت، که به معنای رشد دادن و پرورش دادن استعدادهای درونی و به فعلیت در آوردن آنها است باید تابع فطرت باشد و این خود بیانگر ارتباط انسان با دین است. تعلیم و تربیت اگر با استعدادهای فطری هماهنگ باشد، انسان می تواند در اثر شکوفا شدن استعدادهای فطری خود در پرتو آموزه های دینی در مسیر الهی شدن قرار گیرد و به غایت تربیت اسلامی نایل آید.

در این پژوهش به بیان روش های گوناگونی که قرآن برای رشد و تربیت انسان مانند روش دعوت، تمثیل و تشبیه، نقل داستان، پرسش و پاسخ، تدریج، تکرار، تغافل، معرفی الگو، تشویق و تهدید، ارائه داده است پرداخته میشود و معیارهای تربیت دینی از جمله عقلانیت و تفکر، بصیرت، عبودیت، آزادی، اعتدال گرایی و جامعیت بررسی میشود. نتیجه حاصل از این نوشتار این است که، بهترین معیار برای پرورش تربیت دینی در انسان، رشد قدرت عقلانی است و رشد و شکوفائی استعدادها و قابلیت های فطری انسان و دستیابی به کمال معنوی در گرو تفکر و تجزیه و تحلیل است.

کلید واژه ها: قرآن، تربیت، رشد، دین، فطرت